

Intratestiküler varikosel olgusu: Ultrasonografi bulguları

A case with intratesticular varicocele: Ultrasonographic findings

Çağrı Şenyücel, Bumin Değirmenci, Ali Er, Düzgün Yıldırım, Mutlu Sağlam

Gülhane Askeri Tıp Akademisi Radyodiagnostik Anabilim Dalı, Ankara

Ekstratestiküler varikosel erkeklerin yaklaşık %15’inde ortaya çıkan sık bir durumdur. Buna karşın intratestiküler varikosel son derece nadir bir antitedir. Biz, ekstratestiküler varikoselin eşlik ettiği intratestiküler varikosel olgusunun ultrasonografi bulgularını sunuyoruz.

Anahtar sözcükler: varikosel; testis; ultrasonografi; Doppler ultrasonografi

Extratesticular varicocele is a common condition, occurring in approximately 15% of males. However, intratesticular varicocele is an extremely rare entity. We report the ultrasound findings in a patient with intratesticular varicocele with concomitant extratesticular varicocele.

Key words: varicocele; testis; ultrasonography; Doppler ultrasonography

Ekstratestiküler varikosel pleksus pampiniformis venlerinin çapının 2 mm'den geniş olmasıyla karakterize, erkeklerin yaklaşık %15’inde görülen klinik bir antitedir. (1,2). İntratestiküler varikosel ise testis içi venlerin dilatasyonu ile kendini gösteren, semptomatik popülasyonun %2’sinden azında görülen oldukça nadir bir patolojidir. Aynı tarafta genellikle ekstratestiküler varikosel eşlik eder. İntratestiküler varikoselin nedeni ve klinik önemi henüz kesin açıklanamamıştır (3). İntratestiküler varikosel, ultrasonografi (US) ve renkli Doppler ultrasonografi (RDUS) ile kolaylıkla tespit edilebilir. RDUS özellikle diğer kistik testis içi patolojilerinden ayrılmada önemlidir (1).

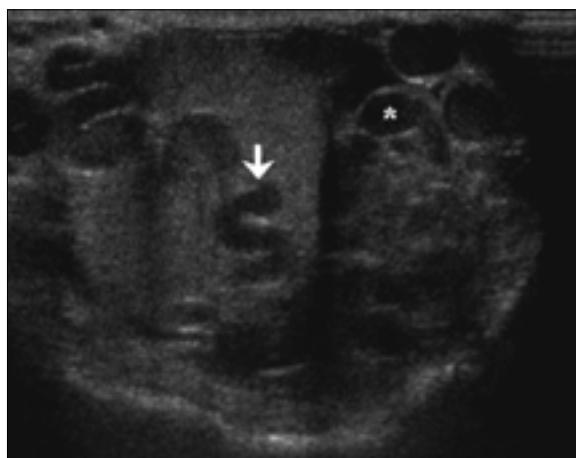
Olgu sunumu

Yirmi iki yaşında erkek hasta sol hemiskrotumda ağrı ve infertilite şikayeti ile hastanemize başvurdu. Fizik incelemesinde her iki testis intraskrotal yerleşimli olup solda üçüncü derecede varikosel belirlendi. Tam kan ve biyokimya tetkikleri normal sınırlarda olan olgunun spermogramında oligospermia saptandı. Skrotal US ve RDUS incelemeleri hasta sırtüstü pozisyonda yatarken, istirahatte ve Valsalva manevrası sırasında yapıldı. Gri skala US incelemesinde her iki testis boyutları yaklaşık eşit ve normal sınırlarda ölçüldü. Sol testis komşوغunda pleksus pampiniformis venlerine ait, en geniş yerinde 4.9 mm ölçülen hipoekoik tübüler yapılar kaydedildi. Ayrıca sol testis parankimi içerisinde özellikle mediastinum testiste, en geniş yerinde 4 mm ölçülen, hipoekoik tübüler yapılar saptandı (Resim 1). Renkli Doppler US incelemede, sol testis komşuluğundaki genişlemiş venlerle birlikte mediastinum testisteki hipoekoik tübüler yapılar içerisinde Valsalva manevrası sırasında belirginleşen ve tersine dönen venöz akım örnekleri izlendi. Valsalva manevrasından hemen sonra bu venöz yapı örneklerinin normale döndüğü saptandı. Power Doppler US’de Valsalva manevrası sırasında belirginleşen venöz yapılar gösterildi (Resim 2).

Geliş tarihi: 04.03.2005 • Kabul tarihi: 11.04.2005

İletişim adresi

Dr. Çağrı Şenyücel
24. Cadde Simkent Sitesi 5. Blok No: 35
Kırkkonaklar, Ankara
Tel : (312) 496 3446- (312) 304 4736
E-posta adresi : cagrisenyuel@yahoo.com

Resim 1. Gri skala US incelemesinde sol testis parankimi içinde, hipoekoik tübüler yapıda, genişlemiş intratestiküler ven (ok) ve testis dışında genişlemiş pleksus pampiniformis venleri (*) izlenmektedir.

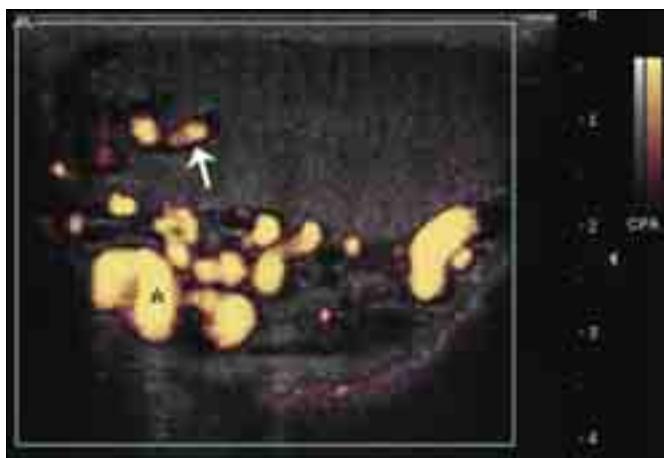
Tartışma

İntratestiküler varikosel semptomatik popülasyonunun %2'sinden azında görülen oldukça nadir bir antitedir (3). Nedeni ve klinik önemi henüz net olarak açıklığa kavuşmamış olmakla birlikte intratestiküler varikoselin patogenezinin ekstratestiküler varikosel ile benzerlik gösterdiği düşünülmektedir (1,3). Bu nedenler arasında internal spermatik, kremasterik, ve vazal venlerde kapak yetersizliği veya yokluğu; venöz kompresyon veya basınç farklılıklarını sayılabilir (4).

Ekstratestiküler varikosel yaklaşık %85 oranında sol tarafta görülür. Bilateral varikosel görülmeye sıklığı %10'dur (1,5). Sıklıkla sol tarafta izlenmesinin nedeni bu tarafta testiküler venin daha uzun olması ve sol renal vene girerken açılması, sol testiküler arterin veya aşırı genişlemiş sigmoid kolonun testiküler veni baskılamasıdır (2). İntratestiküler varikosel de daha çok solda gözlenir. Sıklıkla aynı tarafta ekstratestiküler varikosel eşlik eder (6). Ancak Das ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada olguların yarısında nedeni tam açıklanamayan bir şekilde izole sağ intratestiküler varikosel bildirilmiştir (3). Bizim olgumuzda sol tarafta ekstratestiküler varikoselin eşlik ettiği intratestiküler varikosel saptanmıştır.

İntratestiküler varikoselin en sık semptomu testiküler ağrıdır. Bunun nedeninin venöz konjesyon ve venlerdeki dilatasyona bağlı tunika albugineanın gerilmesi olabileceği düşünülmektedir (2). İntratestiküler varikoselin, ekstratestiküler varikosel gibi infertiliteye yol açabilecegi bildirilmiştir. Özellikle bilateral ve ekstratestiküler varikosel ile birliktelik gösteren olguların semen analizleri bunu desteklemektedir (3,7). Bizim olgumuzun semen analizinde oligospermia gösterilmiştir.

İntratestiküler varikoselin US bulguları ilk kez Weiss tarafından iki olguda tanımlanmıştır (5). Ultrasonografide, testis parankimi içerisinde düz veya kıvrıntılı bir şekilde seyir gösteren ve mediastinum testisten perifere doğru

Resim 2. Power Doppler US incelemesinde Valsalva manevrası sırasında belirginleşen intratestiküler (ok) ve ekstratestiküler (*) venöz yapılar izlenmektedir.

uzanan veya subkapsüler yerleşimli hipoekoik tübüler yapılar saptanmaktadır (1,5). Literatürde intratestiküler ven çapının 2 mm'nin üzerinde olduğu bildirilmekle birlikte son yıllarda 2 mm'den daha ince venlerde de reflü olabileceği bildirilmiş, ayrıca bazı olgularda subkapsüler lokalizasyonlu venlerin mediastinum testis bölgesindekilerde oranla daha genişlemiş olabileceği saptanmıştır (7). Bizim olgumuzda mediastinum testisten perifere doğru uzanan, çapları 2 mm'nin üzerinde intratestiküler venler izlendi.

Skrotum RDUS incelemesi ayakta veya sırtüstü pozisyonda yatarken yapılabilir. Hasta hem istirahatte hem de Valsalva manevrası sırasında değerlendirilmelidir (1). Olgumuzda olduğu gibi, intratestiküler yerleşimli hipoekoik tübüler yapılar içerisinde Valsalva manevrası ile tersine dönen ve güçlenen venöz akım örneklerinin manevra sonrasında normale dönmesi tanı koydurucudur.

Gri skala US incelemesinde intratestiküler varikosel ile bazı patolojiler karışabilmektedir (8). Özellikle rete testis dilatasyonu önemlidir. Rete testis mediastinum testis içerisindeki seminifer tübülüslerin birleşmesinden oluşmaktadır ve normalde gri skala incelemesinde görülmemektedir. Bu yapıların dilatasyonu intratestiküler varikoselde olduğu gibi testis içinde hipoekoik, tübüler yapıların izlenmesine neden olabilir. RDUS incelemesinde, bu tübüler yapılar içinde akım saptanmaması tanı koydurucudur. Ayırıcı tanıda düşünülmlesi gereken diğer patolojiler nadiren saptanan intratestiküler kist, hematom, fokal enfeksiyon ve kısıtlı intratestiküler neoplazmlardır (2).

Sonuç olarak, intratestiküler varikosel US ve RDUS incelemeleri ile tanısı kolaylıkla konulabilen nadir bir venöz patolojidir. RDUS incelemesi, intratestiküler varikosel ile diğer kistik intratestiküler patolojilerin ayıcı tanısında oldukça etkindir.

Kaynaklar

1. Yanık B, Conkbayır I, Uzunkulaoglu T ve ark. İntratestiküler varikosel: gri skala ve renkli Doppler US bulguları. *Tanı Girişim Radyol* 2002; 8: 261-264
2. Mehta AL, Dogra VS. Intratesticular Varicocele. *J Clin Ultrasound* 1998; 26: 49-51
3. Das KM, Prasad K, Szmigelski W et al. Intratesticular varicocele: evaluation using conventional and Doppler sonography. *Am J Radiol* 1999; 173: 1079-1083
4. Shafik A, Moftah A, Olfat S et al. Testicular veins: anatomy and in varicocelegensis and other pathologic conditions. *Urology* 1990; 35:175-182
5. Weiss AJ, Kellman GM, Middleton WD et al. Intratesticular varicocele: sonographic findings in two patient. *Am J Radiol* 1992; 158:1061-1063
6. Williams DL, Cunningham ME. An uncommon finding: The intratesticular varicocele. *J Diagnos Med Sonog* 2002; 18:31-34
7. Atasoy Ç, Fitöz S. Gray-scale and color Doppler sonographic findings in intratesticular varicocele. *J Clin Ultrasound* 2001; 29: 369-373
8. Brown DL, Benson CB, Doherty FJ. Cystic testicular mass caused by dilated rete testis: sonographic findings in 31 cases. *Am J Radiol* 1992; 158:1257-1259.